

JMÉNO A PŘÍJMENÍ NEZLETILÉHO DÍTĚTE

© Zdeňka Králíčková, 2008

PRAMENY

- ÚMLUVA O PRÁVECH DÍTĚTE
č. 104/1991 Sb.
- ZÁKON O RODINĚ
z. č. 94/1963 Sb., ve znění
zejména z. č. 91/1998 Sb.
- OBČANSKÝ ZÁKONÍK
z. č. 40/1964 Sb. (srov. § 11 an.)
- ZÁKON O MATRIKÁCH, JMÉNU A
PŘÍJMENÍ
z. č. 301/2000 Sb.
- PŘIPRAVOVANÝ OBČANSKÝ
ZÁKONÍK
 - www.justice.cz
 - 2. část RODINNÉ PRÁVO

čl. 7 a 8

*právo na registraci
právo na jméno
právo na st. příslušnost
právo na respektování
totožnosti a rodinných svazků*

čl. 12

participační práva

2

LITERATURA

- Hrušáková, M., Králíčková, Z.: České rodinné právo. 3. vyd. Brno: MU, 2006.
- Hrušáková, M. a kol.: Zákon o rodině. Komentář. 3. vyd. Praha: C. H. Beck, 2005.
- Knappová, M.: Jak se bude Vaše dítě jmenovat? Praha: Academia, 1996.
- Knappová, M.: Naše a cizí příjmení v současné češtině. Liberec: TAX AZ KORT, 2002.
- Henych, V.: Zákon o matrikách, jménu a příjmení. Praha: IFEC, 2002.

3

POJEM, ÚČEL, URČENÍ, ZMĚNA

JMÉNO DÍTĚTE

4

URČENÍ JMÉNA DÍTĚTE

- ROZHODUJÍ RODIČE DÍTĚTE PO DOHODĚ
 - VAZBA NA RODIČOVSKOU ZODPOVĚDNOST (§ 18/1 ZM)
vyjma nezletilého rodiče
 - ve smyslu § 38/3 ZOR jde o podstatnou věc dítěte
- ☛ NENÍ-LI DOHODY NEBO RODIČE JMÉNO NEURČÍ, RESP. JDE-LI O JMÉNO „NEZAPSATELNÉ“, JDE-LI O NALEZENCE, O DÍTĚ z tzv. BABY-BOXU, z UTAJENÉHO PORODU, JMÉNO URČÍ DÍTĚTI SOUD

5

NEJČASTĚJŠÍ JMÉNA

■ DÍVČÍ

	leden 1999	leden 2000	leden 2001	leden 2002	leden 2003	leden 2004	leden 2005	leden 2006	leden 2007	leden 2008
1.	Tereza	Tereza	Tereza	Tereza	Tereza	Tereza	Tereza	Tereza	Tereza	Tereza
2.	Kateřina	Kateřina	Kateřina	Kateřina	Kateřina	Kateřina	Eliska	Adéla	Karolína	Michaela
3.	Michaela	Kristýna	Anna	Michaela	Michaela	Eliska	Adéla	Kateřina	Michaela	Anna
4.	Nikola	Michaela	Nikola	Adéla	Adéla	Adéla	Natalie	Natalie	Anna	Adéla
5.	Kristýna	Nikola	Kristýna	Barbora	Nikola	Anna	Anna	Anna	Eliska	Eliska
6.	Veronika	Adéla	Barbora	Eliska	Anna	Kristýna	Karolína	Eliska	Adéla	Karolína
7.	Lucie	Anna	Michaela	Nikola	Veronika	Natalie	Kristýna	Karolína	Kateřina	Kateřina
8.	Anna	Lucie	Eliska	Kristýna	Eliska	Nikola	Adéla	Kristýna	Lucie	Barbora
9.	Barbora	Barbora	Adéla	Michaela	Michaela	Lucie	Nikola	Veronika	Kristýna	Lucie
10.	Adéla	Karolína	Lucie	Veronika	Kristýna	Barbora	Kateřina	Lucie	Nikola	Kristýna
11.	Karolína	Veronika	Natalie	Lucie	Karolína	Karolína	Lucie	Nikola	Barbora	Nikola
12.	Eliska	Natalie	Veronika	Karolína	Barbora	Veronika	Veronika	Michaela	Veronika	Adéla
13.	Petra	Eliska	Karolína	Anna	Klára	Klára	Barbora	Barbora	Adéla	Věra
14.	Zuzana	Adéla	Adéla	Marie	Lucie	Michaela	Michaela	Adéla	Nela	Michaela
15.	Marie	Marie	Klára	Klára	Adéla	Adéla	Klára	Klára	Michaela	Nela
16.	Jitka	Klára	Jitka	Aneta	Markéta	Zuzana	Marie	Marie	Marie	Michaela
17.	Markéta	Markéta	Markéta	Jana	Denisa	Marie	Nela	Zuzana	Klára	Marie
18.	Jana	Petra	Marie	Markéta	Marie	Markéta	Jana	Nela	Zuzana	Zuzana
19.	Klára	Lenka	Petra	Pavla	Zuzana	Jana	Zuzana	Sára	Sára	Sára
20.	Lenka	Zuzana	Markéta	Petra	Jana	Monika	Markéta	Denisa	Markéta	Julie

6

NEJČASTĚJŠÍ JMÉNA

■ CHLAPECKÁ

	leden 1999	leden 2000	leden 2001	leden 2002	leden 2003	leden 2004	leden 2005	leden 2006	leden 2007	leden 2008
1.	Jan	Jan	Jan	Jan	Jakub	Jan	Jan	Jakub	Jan	Jakub
2.	Jakub	Jakub	Tomáš	Jakub	Jan	Jakub	Jakub	Jan	Jakub	Jan
3.	Tomáš	Tomáš	Jakub	Tomáš	Tomáš	Tomáš	Tomáš	Tomáš	Tomáš	Tomáš
4.	Martin	Martin	Martin	Martin	Martin	Adam	Ondřej	Adam	Adam	Lukáš
5.	Michal	Lukáš	Petr	Filip	David	Ondřej	Ondřej	Lukáš	Ondřej	Ondřej
6.	Lukáš	Michal	David	Michal	Lukáš	Lukáš	Martin	David	Lukáš	Vojtěch
7.	David	David	Lukáš	David	Ondřej	Michal	Filip	Vojtěch	Matěj	Matěj
8.	Donat	Donat	Ondřej	Lukáš	Michal	David	Lukáš	Adam	Filip	Adam
9.	Petr	Petr	Michal	Ondřej	David	David	Vojtěch	Martin	Vojtěch	David
10.	Jiří	Ondřej	Matěj	Vojtěch	Filip	Filip	Matěj	Matěj	David	Filip
11.	Ondřej	Jiří	Donat	Petr	Vojtěch	Matěj	Donat	Filip	Martin	David
12.	Ondřej	Vojtěch	Filip	Jiří	Matěj	Petr	Petr	Petr	Donat	Martin
13.	Marek	Filip	Jiří	Adam	Adam	Adam	Pavel	Michal	Petr	Michal
14.	Filip	Donat	Vojtěch	Matěj	Donat	Vojtěch	Jiří	Jiří	Michal	Donat
15.	Vojtěch	Pavel	Adam	Donat	Jiří	Jakub	David	Donat	Donat	Petr
16.	Pavel	Matěj	Donat	Donat	Petr	Donat	Michal	Donat	Marek	Jiří
17.	Matěj	Marek	Patik	Marek	Marek	Pavel	Donat	Marek	Jiří	Matyáš
18.	Patik	Patik	Marek	Pavel	Patik	Marek	Marek	Matyáš	Matyáš	Štěpán
19.	Adam	Josef	Pavel	Patik	Václav	Matyáš	Matyáš	Patik	František	Patik
20.	Štěpán	Adam	Josef	Josef	František	Josef	Patik	Josef	Josef	Marek

7

NEOBVYKLÁ A CIZOKRAJNÁ JMÉNA

■ DÍVČÍ

Mnoho rodičů se zjevně snaží vybrat dítěti pokud možno zajímavé a netuctové jméno. Opět jsou oživena staročeská jména (Anežka, Amálie nebo Dorota), ale velmi jsou rozšířena i jména moderní, jako Adriana, Vanesa nebo třeba Liliana.

Mnoho rodičů dává také jména cizí nebo cizokrajná, např. Emily, Francesca, Madison nebo Theima.

Opravdovými zajímavostmi jsou divčí jména Sofia Loren, Malorca nebo česká Kornélie.

■ CHLAPECKÁ

U chlapců dosahují poměrně velké obliby dříve nepoužívaná jména jako Maxmilián, Sebastian nebo Jonáš.

Mezi cizokrajními jmény najdeme Manuela, Attilu nebo Briana, kterým však zdárně konkurují dříve i u nás obvyklá chlapecká jména Teodor, Cestmír, Vendelín či Florián.

Ze zajímavých výjimek jmenujme např. jména Ezechiel, Ostin a Barnabáš.

8

VEŘEJNOPRÁVNÍ PRAVIDLA (A LIMITY) PRO URČENÍ JMÉNA DÍTĚTE (zákon č. 301/2000 Sb.)

- **LHŮTA** pro určení JMÉNA: jeden měsíc od narození (§ 18/4 ZM)
- **NENÍ-LI JMÉNO URČENO**, MATRIKA OZNÁMÍ VĚC SOUDU
- **JMÉNO** je základní identifikační znak člověka
- jedno nebo dvě, v případě cizinců i více (§ 18/2, § 62 ZM)
- **ZE ZÁKONA NELZE** (srov. §§ 18, 62 a 63 ZM):
dívce chlapecké a naopak, jméno zkomolené, zdrobnělé nebo domácké, jméno žijícího sourozence z těchž rodičů
- **V POCHYBNOSTECH** → znalecký posudek (§ 63 ZM)

9

ZMĚNA JMÉNA DÍTĚTE

- **ROZHODUJÍ RODIČE DÍTĚTE PO DOHODĚ**
- ve smyslu § 38/3 ZOR jde o podstatnou věc dítěte
- **VAZBA NA RODIČOVSKOU ZODPOVĚDNOST**
- **ROZHODUJÍ OSVOJITELÉ PO DOHODĚ**
- ve smyslu § 64 ZM mohou zvolit nové, resp. přidat druhé (do 6 měsíců)
- **DÍTĚ MÁ PRÁVO SE VYJÁDŘIT KE VŠEM VĚCEM, KTERÉ SE HO TYKÁJÍ** - ÚMLUVA O PRÁVECH DÍTĚTE - bez ohledu na věk
- **DÍTĚ STARŠÍ 15 LET MUSÍ SOUHLASIT** (srov. § 62/3 ZM)
 - *veřejnoprávní limity - viz výše*
- **NENÍ-LI SHODY, ROZHODNE SOUD** (srov. § 38/3 ZOR)

10

POJEM, ÚČEL, URČENÍ, ZMĚNA

PŘÍJMENÍ DÍTĚTE

11

URČENÍ PŘÍJMENÍ DÍTĚTE

1. **DÍTĚ NAROZENÉ DO MANŽELSTVÍ:** o příjmení je rozhodnuto před uzavřením manželství
 - příjmení matky
 - příjmení otce
 - nelze přijmout obou, tedy zdvojené
 - *lze bez koncovky „-ová“, jde-li o cizince nebo vazbu na cizinu § 69/3 ZM*
2. **DÍTĚ NAROZENÉ NEPROVDANÉ ŽENĚ**
 - a) **OTEC URČEN**
 - o příjmení rozhodli/-nou rodiče na základě dohody
 - příjmení matky
 - příjmení otce
 - nelze přijmout obou, tedy zdvojené
 - b) **OTEC NEURČEN**
 - dítě má příjmení matky

12

ZMĚNA PŘÍJMENÍ DÍTĚTE - zásadně do zletilosti

- DLE ZÁKONA O RODINĚ
ex lege, v případě:
 - osvojení viz § 71 ZOR
 - nelze „zdvojit“ příjmení
 - popření otcovství
 - sňatku matky dítěte s otcem dítěte viz § 39/1 ZOR
- DLE ZÁKONA O RODINĚ
na základě prohlášení, v případě:
 - sňatku matky dítěte viz § 39/2 ZOR
 - nejde o změnu statusu, tedy o určení otcovství
 - názor/souhlas dítěte?
- DLE ZÁKONA O MATRIKÁCH, JMĚNU A PŘÍJMENÍ, ve správním řízení na návrh, v případě např.:
 - rozvodu a nového sňatku matky dítěte, even. narození dalších dětí do manželství - **snaha matky po formální sounáležitosti dítěte s novou rodinou** (§ 72 ZM - potřeby a zájem dítěte)
 - nutný souhlas otce, resp. nahrazení jeho ne/souhlasu soudem (§ 38/3 ZOR, 76/2 ZM)
 - výjimečné
 - není právní nárok
 - nejde o změnu statusu
 - nutný názor/souhlas dítěte (§ 76/1g ZM - souhlas dítěte staršího 15 let)